

Tilläggsyrkande
Särskilt yttrande
2024-09-20

KD M L
D

Tilläggsyrkande angående Yrkande angående stölder inom äldreomsorgen

Förslag till beslut

I äldre samt vård och omsorgsnämnden:

1. Förvaltningen får i uppdrag att genom avdelning för hälsofrämjande och förebyggande söka samverkan med demokrati- och medborgarförvaltningens konsumentrådgivning för att ta fram ett informationsmaterial för att öka äldres kunskap om sina rättigheter som konsument och praktisk handledning i att bemöta och avböja påstridiga försäljare.
2. Förvaltningen hemställer till äldreombudsmannen att särskilt bevaka och belysa förekomsten och konsekvenserna av stöld, bedrägerier och aggressiva försäljningsmetoder som riktas mot äldre och inkludera detta i sin nästa rapport.

Yrkandet

Under de senaste åren har förekomsten av olika former av bedrägerier riktade mot äldre ökat snabbt. Det handlar om att äldre luras till att föra över pengar till främlingar såväl som försäljningsbedrägerier, där bedragaren agerar aktivt vilseledande. Äldre är särskilt sårbara för vissa brott, där gärningspersoner utnyttjar såväl sviktande fysisk styrka och kognitiva förmågor som bristande digitala kunskaper.

På senare tid har även påstridiga försäljningsmetoder som riktar sig särskilt mot äldre uppmärksammas som ett omfattande problem. Med hjälp av bedrägliga försäljningsmanus och instruktioner om mycket aggressiv försäljningsteknik pressas äldre att teckna prenumerationer och abonnemang utan att de är medvetna om vad det är för avtal de ingått. Det är inte ovanligt att den enskilde inte förstått vad hon eller han har tackat ja till – att det exempelvis gäller ett abonnemang och inte bara ett enskilt köp - och även när upplevelsen är att man tackat nej, kommer fakturan ändå.

Det förekommer att även företag som jobbar med exempelvis försäljning genom dörrknackning eller erbjudanden som ser ut som fakturor har satt i system att försöka utnyttja äldre. Gränsen mellan vad som är ett brott och vad som "bara" är aggressiv försäljning är inte alltid uppenbar.

Att ha blivit lurad och bedragaren är nära kopplat till känslor av skuld och skam och därför många gånger kraftigt tabubelagt att prata om. Mörkertalet är troligen stort avseende hur många som drabbats av olika former av försäljningsbedrägerier och köp till följd av påstridiga försäljningsmetoder. I sin värsta form kan bedrägerierna leda till att äldre förlorar sina livsbesparingar, får leva sina sista år i fattigdom eller blir skuldsatta. Därför är det angeläget att äldreombudsmannen bevakar frågan och ger en uppdaterad bild av hur

läget ser ut för äldre i Göteborg, samt vilket stöd som finns för äldre i förebyggande syfte såväl som efter att bedrägeriet har skett.

Det är också viktigt att äldre erbjuds information om sina rättigheter som konsument, hur påstridiga försäljare kan hanteras och var de kan vända sig för att få stöd och hjälp. Därför ger vi förvaltningen i uppdrag att i samråd med demokrati- och medborgarförvaltningens konsumentrådgivning ta fram ett informationsmaterial som kan förmedlas inom ÄVOs verksamheter.